

Ca je novega?

HOLCIM

Holcim ponovno nagrađen za društveno
odgovorno poslovanje

HOLCIM

Uspješno završeni svi projekti protiv korupcije

LABIN

Obilježen europski Tjedan mobilnosti

LEPOGLAVA

13. Festival čipke

Eko dostava do vaših vrata

Polaznici "Male škole ribolova" i članovi Društva športova na moru Koromačno dostavljaju "Ca je novega" od vrata do vrata lokalnoj zajednici oko Koromačna.

Sadržaj

Ca je novega?

besplatni list za lokalnu zajednicu izlazi 2 x godišnje

Nakladnik

Holcim (Hrvatska) d.o.o.
Koromačno bb
52222 Koromačno

Uređuju:

**Petra Martić i
Moreno Bartolić**

tel: 052 876 236;
fax: 052 876 240

e-mail:
**odrzivi-razvoj-hrv
@holcim.com**

www.holcim.hr

Dizajn i priprema za tisk: **Studio Prodomo**

Holcim

Holcim re-certificirao integrirani sustav upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša i zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu

4

Holcim

Holcim ponovno dobitnik Indeksa društveno odgovornog poslovanja

5

Holcim

Uspješno realizirani svi projekti protiv korupcije

6

Labin

Tjedan dana promocije tjelesne aktivnosti i zdravlja

8

Lepoglava

Grad pomaže gospodarstvenicima da sačuvaju tvrtke i obrte

10

Zabok

Novi zabočki centar CITY PARK ZABOK

11

Koromačno

Uspješna fešta recesiji i jakom vjetru usprkos

12

Lepoglava

Grad čipke i poludragog kamena ahata

14

Raša

Da nema pčela, ne bi bilo ni ljudi

16

Klenovnik

Pazinjanke uspješno položile tečaj za Zagorke

18

Marušići

I Tajlandžani uživali u istarskom kamenu

20

Zabok

Kad se male ruke slože, putovati kroz Hrvatsku se može

21

Labin

Labinski tanac žele naučiti svi

22

Aktualnosti

Lepoglava, Raša, Buje

23

Reportaža

Osnovana udruga proizvođača muškata Izložba vinskih etiketa

26

Ribe i recepti

Rakovica - ružna poslastica!

27

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

pred Vama je novi, zimski broj Vašeg i našeg časopisa Ca je novega?

Budući da vjerujemo da nikad nije kasno za dobre želje, koristimo ovu prigodu da Vam svima poželimo svako dobro u 2010. godini, a prije svega da nam svima bude bolja nego prošla. Isto tako, nadamo se da ćemo u godini koja je pred nama zauvijek pozdraviti kruz i njezine posljedice te da ćemo se uskoro vratiti uobičajenom ritmu izlaženja, odnosno četiri puta godišnje.

No, iako smo se svi složili da 2009. i nije bila godina za pamćenje, ipak smo uspjeli zabilježiti pregršt lijepih, pozitivnih i ohrabrujućih tema i vijesti.

Posebno smo ponosni na naš prošlogodišnji natječaj za sponzorstva u kojem smo prednost dali projektima čiji je cilj borba protiv korupcije. Tako smo okupili 7 udruga s kojima smo osnovali Zajedničku inicijativu koju smo nazvali „U boj, u boj“. Budući da smo itekako svjesni da je korupcija i dalje jedna od najvećih boljki društva u kojem živimo, u istom ćemo smjeru nastaviti i dalje, pokušavajući senzibilizirati i informirati javnost o štetnosti korupcije.

I ovoga puta s Vama rado dijelimo dojmove s Dana otvorenih vrata u Holcimovom kamolomu u Plovaniji, posljednjeg u prošlogodišnjem nizu. Nove, nadamo se zanimljive i poučne Dane otvorenih vrata najavljujemo i u ovoj godini, a o detaljima ćemo Vas na vrijeme informirati.

I za ovaj smo broj pripremili čitav niz lokalnih tema iz raznih krajeva Hrvatske pa tako čitajte o Festivalu čipke u Lepoglavi, o novoosnovanoj udruzi proizvođača muškata u Momjanu, o obilježavanju Europskog tjedna mobilnosti u Labinu, o novim projektima u Zaboku te o mnogim drugim zanimljivostima koje Vam ne želimo odmah otkriti.

Iskoristite ove hladne zimske dane i večeri i uživajte čitajući.

Vaš Holcim,

Petra Martić

6

7

14

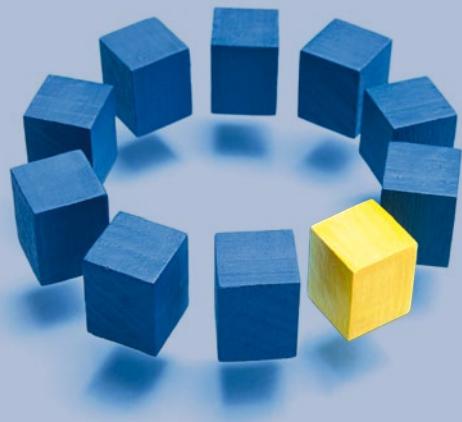
11

26

Holcim re-certificirao integrirani sustav upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša i zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu

Tvrtka **Holcim** uspješno je re-certificirala Integrirani sustav upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša i zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu prema normama **ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 i OHSAS 18001:2007**. Tako je još jednom potvrđeno da Holcim svoje poslovanje temelji na kvaliteti, zaštiti okoliša te zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu.

Audit je provela nezavisna certifikacijska kuća SGS, a novost ovogodišnje re-certifikacije je da se ona odnosi na objedinjeni Integrirani sustav upravljanja tvrtki Holcim (Hrvatska) d.o.o. i Holcim mineralni agregati d.o.o. koji sada predstavlja Integrirani

sustav upravljanja Holcima u Hrvatskoj za sva tri proizvodna segmenta: cement, beton i agregat.

Ovome dodajemo da je i Holcimova tvrtka-kći **ecorec** također uspješno certificirala Integrirani sustav upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša i zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu prema normama ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 i OHSAS 18001:2007. Tako je i ova tvrtka, čiji je osnovni zadatak Holcimovoj tvornici cementa u Koromačnu osiguravati zamjenska goriva, potvrdila da svoje poslovanje temelji na kvaliteti, zaštiti okoliša te zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu.

Holcim ponovno dobitnik Indeksa društveno odgovornog poslovanja

Tvrtka Holcim (Hrvatska) d.o.o. 16. prosinca 2009. ponovno je dobila **nagradu Indeks DOP-a** u kategoriji velikih tvrtki

Nagradu Indeks DOP-a dodjeljuje Hrvatska gospodarska komora za jedno s Hrvatskim poslovnim savjetom za održivi razvoj (HRPSOR).

Indeks DOP-a je metodologija vrednovanja društveno odgovornih praksi hrvatskih poduzeća i plod je rada hrvatskih stručnjaka, a izrađena je prema sličnim svjetskim uzorima, kao što su Dow Jones Sustainability Index i Business in the Community CR Index.

„DOP je odraz discipline poduzeća, odnosa prema partnerima, zaposlenicima i zajednici, nastupa na tržištu, kao i odnosa prema okolišu“ rekla je Vesna Trnokop-Tanta, potpredsjednica Hrvatske gospodarske komore, zahvaljujući svim tvrtkama koje su sudjelovale u indeksaciji.

Ponosni smo što je Holcim ušao u društvo najboljih na hrvatskom tržištu te ovim putem čestitamo i zahvaljujemo svim našim djelatnicima koji su svojim radom, trudom, znanjem, sposobnostima i entuzijazmom doprinijeli ovom sjajnom rezultatu. Sigurni smo da će ovo značajno priznanje biti dodatni motiv da u našem radu nastavimo istim, Holcimovim putem.

Tekst: Moreno Bartolić
Fotografije: Cropix i Moreno Bartolić

Uspješno realizirani svi projekti protiv korupcije

Evaluacijski sastanak svih udruga koje su uz Holcimovu potporu pokrenule **inicijativu za borbu protiv korupcije**

Dan uoči Međunarodnog dana borbe protiv korupcije koji je obilježen 9. prosinca, u Holcimovom uredu u Zagrebu održana je završna radionica s predstavnicima udruga čije je anti-korupcijske projekte Holcim potpomogao u okviru svog prošlogodišnjeg natječaja za sponzorstva. Cilj ovog evaluacijskog sastanka bio je utvrditi uspješnost projekata te njihov utjecaj na smanjenje ukupne korupcije u Hrvatskoj.

Tom su prilikom sve udruge - DIM, Nemesis, Nezavisna udruga mladih iz Lepoglave, Radio mreža, Transparency International, Udruga za demokratsko društvo – UDD i Udruga korporativnih pravnika - izrazile zadovoljstvo provedbom ovogodišnjih projekata te osobito time što je Holcim partnera potražio upravo među nevladitim organizacijama. Svi su oni osnovali Zajedničku ini-

cijativu pod motom „**U boj, u boj!**”, nastalu kao pokušaj odgovora na sve intenzivniju pojavu različitih oblika koruptivnog ponašanja u Hrvatskom društvu, kao što su rad na crno, korupcija i neodgovorno poslovno ponašanje.

Rezultat radionice mogao bi se sažeti u nekoliko osnovnih smjernica:

- unatoč određenom pasivnom otporu javnosti prema aktivnom uključivanju u borbu protiv korupcije, primijećeni su pozitivni pomaci, osobito kod mladih.
- s obzirom na poteškoće mjerena konkretnih rezultata projekata, ukupno vrijednih 350.000 kuna, ukupan stupanj prisilaka na korupciju, kojih smo svjedoci u posljednje vrijeme, ukazuju nam da smo na dobrom putu.

Tekst i fotografije: Moreno Bartolić

2 Dan otvorenih vrata u Plovaniji

Sukladno svojem načelu poslovanja prema kojemu uvijek nastoji biti uključen u svaku lokalnu zajednicu u kojoj djeluje, Holcim je **2. listopada 2009.** organizirao 2. Dan otvorenih vrata u svom kamenolomu u Plovaniji.

Osim poslovnih partnera, među uzvanicima su bili i predstavnici lokalne zajednice, zatim župan Istarske županije Ivan Jakovčić te učenici hrvatske i talijanske škole u Bujama. Svi prisutni mogli su toga dana razgledati kamenolom i upoznati se s Holcimovim načinom proizvodnje agregata uz posebnu brigu za okoliš. Osim toga, svi okupljeni imali su prigodu i ponešto naučiti kroz edukativnu izložbu o svakodnevnoj primjeni proizvoda od agregata, ali i uživati u radovima Udruge za inkluziju uobličene u izložbu „Kao ribe u vodi“ koja je dio Holcimovog spon-

zorskog programa. Nakon marenje djeca hrvatske i talijanske škole i ove su godine zajednički posadila stabla masline u kamenolomu te tako dala svoj doprinos njegovoj revitalizaciji, nakon čega je uslijedilo i zajedničko fotografiranje.

Međutim, to nije bio kraj ovogodišnjeg Dana otvorenih vrata u Plovaniji. Obje su škole od Holcima na poklon doatile i kazališnu predstavu „Ježeva kućica“, u izvedbi Kazališta lutaka iz Rijeke, koja je odigrana u Pučkom otvorenom učilištu Buje. ■

Tekst i fotografije: Tanja Škopac

Europski tjedan mobilnosti u Labinu

Tjedan dana promocije tjelesne aktivnosti i zdravlja

Dan energetske učinkovitosti, Dan bez automobila te Zeleni dan
bili su tek dio labinske verzije Europskoga tjedna mobilnosti koji se od 16. do 22. rujna 2009. u ovom kraju Istarske županije održao prvi put, i to u organizaciji i pod pokroviteljstvom Grada Labina. Tjedan se u Europi organizira od 2002. uz podršku Opće uprave za okoliš Europske komisije, a danas se, prema nekim podacima, obilježava u oko dvije tisuće europskih gradova.

Ovogodišnji se Tjedan mobilnosti održao uz moto "Poboljšajmo gradsku klimu", a osnovni cilj bio je senzibiliziranje javnosti o problemima zagađenja u urbanim sredinama i promoviranje tjelesne aktivnosti te zdravog načina života, posebice među mlađima. Tako su u programu, uz predstavnike pojedinih ureda Grada Labina, sudjelovali i učenici labinskih osnovnih škola "Matija Vlačić" i "Ivo Lola Ribar", Srednje škole Mate Blažine te mališani iz Dječjeg vrtića "Pjerina Verbanac", odnosno centralni vrtić i skupine u starom gradu, Rapcu, Vinežu, Raši i Potpiću. Dio tima bili su i Komunalno poduzeće "1.Maj Labin" d.o.o. Labin, Policijska postaja Labin, Savez sportova Grada Labina, Udruga PUT, Udruga Alba, Istra bike, Udruga osoba s invaliditetom te Hrvatske šume Labin. Obilježavanju Europskoga tjedna mobilnosti u Labinu pridružio se i hrvatski Ured UNDP-a, Programa Ujedinjenih naroda za razvoj, održavanjem radionice o sustavnom gospodarenju energijom pod nazivom "Dovesti svoju kuću u red", koja je bila namijenjena ravnateljima ustanova u vlasništvu Grada Labina, direktorima tvrtki i domarima, te emitiranjem filma "Misli na sutra" učenicima srednjih i osnovnih škola. – Ovaj se Tjedan organizira tek da se potakne sve Labinjane i stanovnike okolice da počnu razmišljati o alternativama motoriziranim prijevozu, poput bicikliranja, izjavila

je prilikom predstavljanja programa labinska dogradonačelnica Eni Modrušan. Da je hodanje još i bolja opcija, dokazali su sudionici prvog labinskog Mobility Week Trekkinga, koji je bio tek jedan od sportskih događanja na listi Tjedna mobilnosti. Održan je u organizaciji udruge Alba, a sudionici su se sa startom na Titovu trgu u starom gradu natjecali podijeljeni u dvije kategorije, light i ultra. Brojne su aktivnosti Udruge osoba s invaliditetom obuhvatile obilazak parkirnih mjesta, prezentaciju problematike obilaska grada u invalidskim kolicima i projekta "Labin – grad bez barijera", dok je dobar dio učeničkih aktivnosti bio na temu ekologije. Jedno od prigodnih događanja bilo je i potpisivanje Povelje o pristupačnosti javnih prostora osobama s invaliditetom, koju su u Labinu, pri sjedištu gradske uprave, potpisali gradonačelnici i predstavnici 10 istarskih gradova, Buja, Buzeta, Labina, Novigrada, Pazina, Poreča, Pule, Rovinja, Umaga i Vodnjan. Susretu je uz domaćine, labinskoga gradonačelnika i njegovu zamjenicu, bila nazočna i Jasmina Papa, voditeljica projekta za inkluziju i osobe s invaliditetom iz UNDP-a, koja je zaključila kako u Istri vlada pozitivna, "can do" atmosfera u vezi s podrškom osobama s invaliditetom i uklanjanjem barijera, kako fizičkih, tako i psiholoških.

U okviru događanja Labinu je uručena i Energetska povelja, koju je potpisao gradonačelnik Tulio Demetlika. Kako je naglašeno na prigodnoj tiskovnoj konferenciji, Labin je jedan od prvih potpisnika tog dokumenta koji podrazumijeva iskazivanje spremnosti gradske uprave da u svom radu primjenjuje načela energetske efikasnosti te da rješava probleme uzrokovane neracionalnim trošenjem energije. Prilikom uručenja povelje, Zoran Bogunović, predstavnik Projekta poticanja energetske efikasnosti UNDP-a poohvalio je projekt izgradnje triju energetski učinkovitih zgrada na Katurama, koji je Grad Labin u proteklom razdoblju pokrenuo u koordinaciji s Energetskim institutom "Hrvoje Požar". ■

**GRAD LEPOGLAVA GOSPODARSTVENICIMA JE ISPLATIO
485.000 KUNA BESPOVRATNIH POTPORA**

Grad pomaže gospodarstvenicima da sačuvaju tvrtke i obrte

Novčane potpore dobilo je 35 tvrtki i obrta, a Lepoglava je za razne oblike bespovratnih pomoći za ovu godinu osigurala **ukupno 870.000 kuna**

Tekst i fotografije: Ljiljana Risek

– Kako bismo gospodarstvenicima pomogli da u ovoj teškoj kriznoj situaciji ne daju otkaze radnicima i ne zatvaraju svoje tvrtke i obrte, odlučili smo intervenirati te smo im iz gradskog antirecesijskog programa isplatali 485.000 kuna bespovratnih potpora. Te su pomoći namijenjene nabavi opreme, alata i repromaterijala, pokrivanju troškova građevinskih radova, kupovini raznih strojeva, uređivanju parkirališta, poslovnih, pomoćnih i skladišnih prostora kao i raznim drugim pomoćima koje malim tvrtkama i obrtnicima mogu pomoći da prežive i olakšati im borbu s recesijom.

To su na potpisivanju ugovora s 35 lokalnih gospodarstvenika istaknuli gradonačelnik i dogradonačelnik Lepoglave, Marijan Škvarić i Alojz Gredelj. Napominjući da u sklopu antikriznih mjera Grad ove godine za svoje poduzetnike subvencionira i porez na tvrtku i komunalnu naknadu svotom od 220.000 kuna, istaknuli su da je s ostalim bespovratnim oblicima pomoći ovogodišnji antirecesijski program Grada Lepoglave „težak“ ukupno 870.000 kuna.

- Nekim obrtnicima Grad je pokrio račune za nabavu vakuumskih i hidroforskih crpki, bušilica, škara, ledomata, tiskarskih i šivačih strojeva, dostavnih vozila, u iznosu od 5.000 do 25.000 kuna. Dijelu obrtnika

pomogli smo u uređivanju prilaza i okoliša, a nekima smo pokrili dio troškova za opremanje poslovnih prostora. Činjenica da smo nekim obrtnicima pomogli u nabavi register kase, alata za autolimariju ili vulkanizersku radnju ili pak hauba za frizerski salon možda se nekome čini beznačajnom, ali uvjeravam vas da su za obrtnike takve stvari doslovno stvar opstanka – kazao je Gredelj.

Iz Grada su poručili da se kod isplate pomoći nastojalo, barem okvirno, voditi računa o tome da se gospodarstvenicima isplati ekvivalent novca koji su tijekom prošle dvije godine u proračun uplatili putem komunalnih naknada i poreza na tvrtku.

Najveće potpore, od 20.000 do 25.000 kuna, izdvojene su i isplaćene tvrtkama i obrtima Tornado iz K. Vrhovca, Kamenoklesarstvu iz Žarovnice, Grafopromu, Instalacijama, Gigu, Migaču, Štefičaru i Musulinu iz Lepoglave te Autoštacunu iz Višnjice i prijevozniku Mačeku iz Žarovnice. Od 15.000 do 18.500 kuna dobili su Bagrem i Staklarija iz Lepoglave, Autolimarija iz Vulišinca, Rashladna tehnika iz Žarovnice i pojedine cvjećarnice i ugostiteljski obrti. Po 10.000 kuna isplaćeno je Megamontu i Stropomontu iz Lepoglave i Višnjice te nekim soboslikarskim i trgovačkim obrtima.

Novi zabočki centar CITY PARK ZABOK

Na mjestu nekadašnjeg zabočkog industrijskog diva ZIVT-a raste projekt vrijedan više od 12 milijuna eura. City park Zabok ideja je zabočkog poduzetnika **Darka Tomeka**, a arhitektonsko rješenje potpisuje njegov sugrađanin **Dražen Boić**.

Autor: Neven Miškulin

Kompleks je dio projekta novog središta grada, nazvanog Centar 3, gdje se počeo razvijati trgovaci spektar djelatnosti, a očekuje se čitav niz sportsko-rekreacijskih sadržaja te u budućnosti i stambene jedinice. Sjeverno od City parka bit će uređeno 60 parkirnih mesta i novi gradski trg koji će se prostirati na 2000 četvornih metara, a sve bi trebalo biti gotovo do kraja ove godine.

Arhitektonska poslastica

Kako će se polako centar grada preseliti na područje ZIVT-a, neizbjježno je i preseljenje autobusnog kolodvora, čime će se i smanjiti gužve, ali i oslobođiti prostor na „Blok kolodvoru“. Također, grad je izgradio prometnicu s kružnim tokom koja spaja Prilaz dr. Franje Tuđmana, popularnu „industrijsku“ zonu, s novim centrom.

Tako uskoro počinje rekonstrukcija već postojeće zgrade, u sklopu koje će biti i izgrađen novi autobusni kolodvor sa sedam

perona i brojnim uslužnim djelatnostima propisanim kategorizacijom Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

– Izuzetno smo ponosni što će jedan ovako moderan objekt, kakve smo naviknuli gledati uz staze Formule 1 i u najvećim svjetskim gradovima, osvanuti i u Zaboku – istaknuo je gradonačelnik Ivan Hanžek.

– Autobusni kolodvor bit će jako dobro pozicioniran, udaljen manje od sto metara od željezničkog kolodvora, a ove dvije lokacije će u sljedeće dvije-tri godine biti povezane pothodnikom-objasnio je Darko Tomek, vlasnik Poduzetništva Tomek.

Na zemljištu su učinjene prve radnje, svi priključci na parceli su riješeni, a ukupna vrijednost projekta autobusnog kolodvora je milijun i tristo tisuća eura. Veliko otvorenje je predviđeno za vrijeme obilježavanja Dana Grada, u svibnju ove godine. ■

SEKOVANJE 2009

Uspješna fešta recesiji i jakom

Koliko je tradicionalna proslava blagdana **Svetoga Ivana Glavosjeka u Koromačnu** popularna među mještanima ovoga dijela Labinštine i šireg područja, pokazala su događanja organizirana tim povodom na sam blagdan, **29. kolovoza 2009.**

Prigodna proslava, upriličena uz financijsku podršku Holcima i "pod palicom" mjesne udruge "Turan", zahvaljujući čijim članovima je obilježavanje 29. kolovoza u lokalnim okvirima 2005. godine nakon petogodišnje pauze ponovno zaživjelo, "službeno" je započela u kasnim poslijepodnevnim satima svetom misom u crkvi Sv. Ivana Glavosjeka nad Koromačnom. Okupilo se ondje 50-ak mještana, koji su se nekoliko sati kasnije ponovno sastali na terasi nedavno u potpunosti obnovljenog Društvenog doma. – Sekovanje je ove godine skromnije nego inače, bez tradicionalne lutrije, recesija je učinila svoje, a i vjetar je malo pokvario ugođaj. Inače već u prvim satima fešte bude puno više ljudi, izjavio nam je tom prilikom Eler Dobrić, predsjednik udruge "Turan". Tako je to bilo na početku večeri, kada je izgledalo kako se protiv tradicionalne pučke veselice sve urotilo, od finansijskih do vremenskih (ne)prilika. Usprkos tome, u post-festumu se

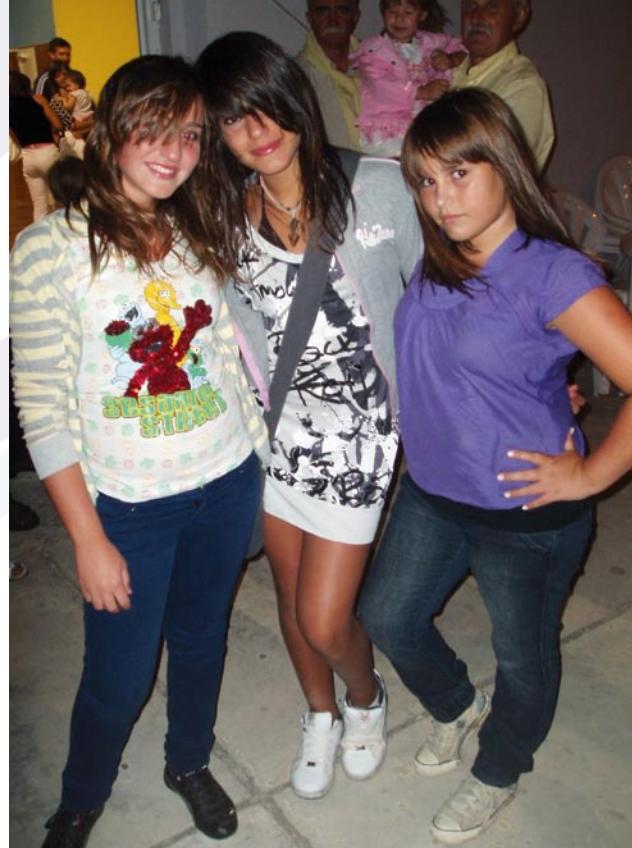

vjetru usprkos

Tekst i fotografije: Tanja Škopac

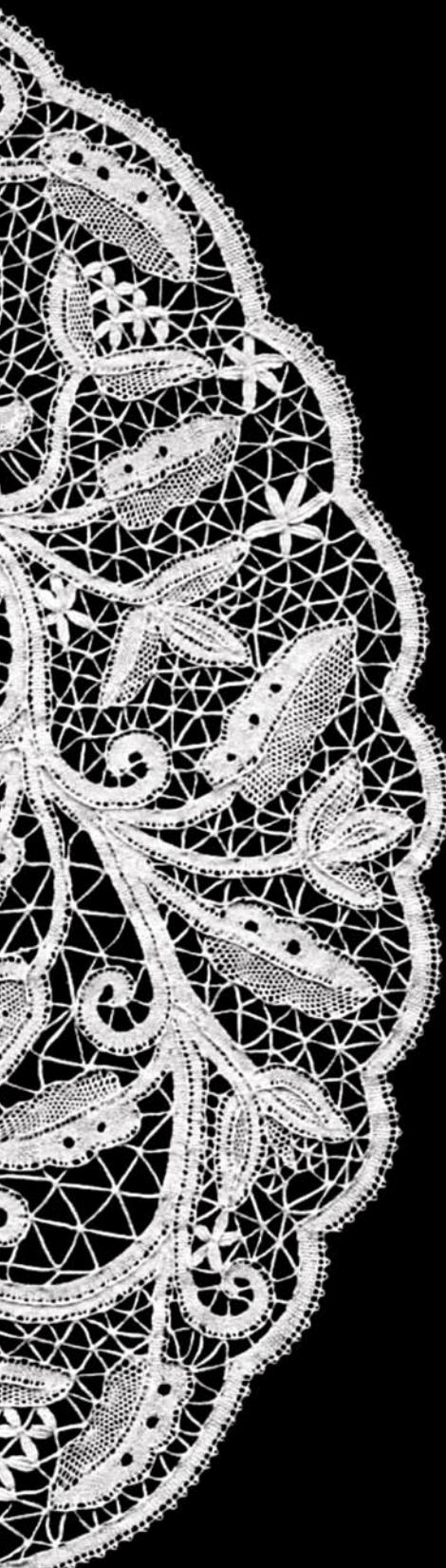
može ustvrditi kako se najnovije izdanje manifestacije prilično uspješno othrvalo svim prijetnjama. Posjetitelja željnih zabave i plesa bilo je i ove godine u nemalom broju. Frizure nisu bile postojane, što uopće nije bilo važno, čak ni onima koji o tome inače vode računa. Naglasak je bio na dosljednosti na plesnom podiju. U tome je prednjačila jedna od najmlađih posjetiteljica, trogodišnjakinja Karla Dobrić. Partner joj je tijekom večeg dijela večeri bio nono Đino, a tu i tamo je uskočila i nona Marija, koja će nam priznati kako Karlin ritam nije lako pratiti. Neumorne su bile i Eda Lenard te Nelly Marković, koje su "nastupale" u paru dok su im se muževi držali stola u zavjetrini dvorane Društvenog doma. – Same moramo plesat', kad oni neće. A inače, dokle god moren, ču pridevat na ovo fešto, priznala nam je Nelly, koja se s prijateljicom Edom prisjeća i nekih u plesnom smislu zanimljivih vremena u Koromačnu, iz svojih mlađih dana, kada je plesača

bilo puno više. Na Sekovanju ili Sekvanju im je, kažu Nelly i Eda, uvijek zabavno. Prigovora nisu imali ni njihovi muževi, Dragoljub Marković i Ivan Lenard, koji su potvrđili kako već godinama ne propuštaju niti jednu od ljetnih fešta u općini Raša, na koje idu zajedno, iako supružnicima Marković put do ovog dijela Istre i nije kratak. Iz Rijeke je na feštu i k svojoj noni, Nerini Zuljani, u Koromačno došla 13-godišnja Veronica Kuzma, koja je veselicu ovaj put pohodila s prijateljicama Karlom Cerovac (12) iz Labina i Arlindom Hasani (13) iz Koromačna. Priznale su kako su im ova kve večeri idealna prilika za "škicanje dečki".

Vjetru su svojom svirkom i pjesmom prkosili i članovi ljeti vrlo zauzete skupine "Altea band" iz Labina te Zvjezdana i Novela iz obrta "Ubaš" koje su dale svoj gastronomski doprinos još jednom Sekovanju. ■

13. FESTIVAL ČIPKE U LEPOGLAVI

Lepoglava grad čipke i poludragog kamena ahata

Tekst i fotografije: Ljiljana Risek

- Koristimo priliku zatvaranja 13. međunarodnog festivala čipke da već sada svim gostima i izlagačima uputimo pozivnicu za sljedeće izdanje, koje će tematski biti vezano uz čipku na svadbenoj odjeći. Pošto višegodišnja iskustva govore u korist promjene dosadašnjeg uobičajenog rujanskog termina, vjerujemo da ćemo se iduće godine sresti u neko drugo vrijeme!

To su, zatvarajući lepoglavski festival čipke, poručili organizatori te cijelodnevnim bogatim zabavnim i glazbenim programom završili četverodnevni festival. Uz kapitalne izložbe povijesnih i inozemnih hrvatskih čipki tematski vezanih uz „špice“ na crvenom rahu i tekstu te prikaze čipki kao ukrasa i vrijednog modnog detalja, bilo bi nepravedno ne spomenuti još nekoliko jednakovrijednih manifestacija kojima je Lepoglava prikazala svoje turističke potencijale.

Među njima je i 1. međunarodni sajam minerala i poludragog kamenja, kojeg je hrabro i uspješno organizirala udruga „Lepoglavski ahata“. Temeljeći ga na činjenici da se jedino nalazište poludragulja ahata u Hrvatskoj nalazi upravo u blizini Lepoglave, udruga je u Lepoglavi doveća iz Poljske, Kosova, BiH, Srbije, Slovenije i Hrvatske.

- Neki od Poljaka bili su toliko oduševljeni da su već rezervirali smještaj za iduću

godinu – zadovoljan je predsjednik Damir Vrtar. Kako i ne bi, kad su posjetitelji na sajmu mogli vidjeti smaragde i safire, minerale iz austrijske Štajerske i iz velenskog ugljenokopa, raritete iz Trepče i srednje Bosne, meteorite i tektite. Prikazano je i snimanje elektromagnetskih otisaka tehnikom Kirlijanove fotografije, a u Turističko-kulturnom i informativnom centru organiziran je i okrugli stol o svjetlu minerala, na kojem su o njihovu istraživanju i skupljanju govorili domaći i strani stručnjaci.

Minerali su se mogli razgledati u sklopu velikog Sajma enogastronomije i proizvoda starih zanata, koji je ove godine okupio više od 80 izlagača, a financijski ga je poduprlo Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Festival je zatvoren veličanstvenim mohodom svih sudionika ulicama Lepoglave. Čipkaricama su se tom prilikom pridružili i pavlini, kuburaši, Varaždinske mažoretkinje, lepoglavska Limena glazba te članovi udruga i KUD-ova iz Golubovca, Goričana, slovenskog Kicarja i Veržeja te iz Novog Marofa i Lepoglave. Sve građane tradicionalnim je Gradonačelnikovim gulašom počastio prvi čovjek Lepoglave Marijan Škvarić, a program su uljepšali i Adam Končić, Vid Balog i Žiga Međimurski.

Posjetitelji su mogli razgledati i poludrago kamenje, minerale, tektite i meteorite

Na Sajmu enogastronomije izlagalo je više od 80 sudionika

Lepoglavska čipka zadivila je i varaždinskog biskupa msgr. Josipa Mrzljaka

Za gradonačelnikov gulaš čekalo se u redu

Tema ovogodišnjeg festivala bila je čipka na crkvenom tekstu

RAŠKIM PČELARIMA NAGRADA I TROFEJA NE NEDOSTAJE

Da nema pčela, ne bi bilo ni ljudi

Einstein je jednom rekao da kad bi nestalo pčela, za četiri bi godine nestalo čovječanstva.

Autor: Kristian Stepčić-Reisman

Ovu rečenicu, koja u javnost obično do-pre kada nametnici opustoše pčelinjake, u Udrudi pčelara u Labinu u potpunosti potvrđuju. Udruga ima 43 člana, a 12 ih je s područja općine Raša, gdje brinu o ukupno 204 košnice.

S nekim od njih razgovarali smo u prostorijama udruge u zgradbi bivše uprave IUR-a.

- S nestankom pčela prekinuo bi se prirodnji lanac, ne bi bilo opravšivanja. A divljih pčela više nema. One opstaju zahvaljujući čovjeku, kaže prvi čovjek labinskih pčelara **Livio Štifanić**.

Cvetko Gortan, povjerenik ove udruge osnovane 1980. godine, dodat će da je

pčelarstvo isto što i ljubav prema istarskom podneblju, no da i drugi faktori, poput obilja slobodnog vremena, utječu na odabir tog hobija. Tu su, kaže Štifanić, i ekonomski faktori. - Neke su godine odlične, druge loše, no svejedno je potrebno ulagati. Stalno se ulaže, a koliko se vrati, ovisi o ekološkim i biološkim uvjetima, kaže on. Po njegovim riječima, labinska udruga proizvede 30 do 40 tona meda godišnje, a potrošnja meda u Labinu iznosi dva kilograma po stanovniku, što je jako malo. Svaki bi čovjek, kaže, zbog hranjivosti i ljekovitosti trebao konzumirati po deset kilograma na godinu. Prema popisu iz 2008. godine, na Labinštini je registrirano 2055 košnica i 70 pčelara, no nisu svi članovi udruge, već su

neki sa svojim košnicama doselili iz drugih krajeva.

- Nekad je tvornica cementa u Koromačnu bila u drugom tehnološkom obliku, a ovaj danas je puno kompatibilniji. Da to nije tako, naš med ne bi već godinama osvajao nagrade na državnim i regionalnim natjecanjima, a njegove kemijske analize ne bi pokazivale tako visoku ekološku kvalitetu, kaže Štifanić, dodajući da je nagrađivan i med iz Raše. Poput drugih udruga, i pčelari očekuju novčanu podršku od zajednice. Ove godine, kaže, stigla je pomoć od Grada Labina i Općine Kršan. Dodaje da su novim pravilnikom iz 2008. godine na udruge prebačene velike obaveze, a to je da izvr-

še popis pčelara s geografskom širinom i dužinom te nadmorskom visinom, kao i brojem košnica. Koncesije za korištenje pčelarskih resursa određivat će udruge, što je zasad besplatno, no kada udruge budu morale plaćati Pčelarskom savezu, tada će dio troškova morati snositi i pčelari.

Na području Labinštine posebno je cijenjen med od kadulje, tj. kuša, kojeg u općini Raša proizvode četiri pčelara, a među njima i **Gortan**, koji je na ex-tempu, natjecanju pčelara Italije, Slovenije i Hrvatske u Grožnjanu dobio Zlatnu košnicu 2003. godine. Labinjan **Janko Rumin** koji pčelari u Perčićima kraj Trgeta dobio je lani na zagrebačkom "Zzzagi medu" titulu šampiona za svoj med od kadulje, a također za

med od kadulje, na Državnom prvenstvu u Osijeku 2008. titulom šampiona nagrađen je **Fredi Petrović** iz Brestove.

Među najaktivnijim pčelarima u Raši je **Rinaldo Bastijanić** iz Škvaranske, koji u tom mjestu ima 15 košnica te još dvadeset u Drenju. Ponajviše proizvodi med od kadulje, kojega ponad raškog kanala ima u izobilju. I on će uskoro početi sezonsku pripremu pčela za zimu. - Što ih bolje "uzimimo", to su spremnije za predpašu i kasnije pašu. Priprema podrazumijeva da su pčele zdrave, dakle da ih tretiramo protiv namentnika, te da imaju dovoljno hrane, kaže Bastijanić.

Elvis Vlačić spada u mlađu generaciju

pčelara, a oko Perčića i Trgeta ima 17 košnica. Po njegovim riječima, pčele, kao i ljudi, imaju karakter. Neke mogu biti blage i mirne, druge agresivne i sklone ubodima. Pčelari su našli razne načine da tome doskoče - jedan je adekvatna odjeća, no baš kad je najviše posla, tada su i najviše temperature, pa previše odjeće onemogućava rad. Pčele su najagresivnije u travnju. Upravo tada, dodat će Gortan, ubod najviše boli jer ima najviše otrova, budući da ga pčela nije stigla preko zime potrošiti. No, kao i sve kod pčela, i taj otrov nije samo štetan, već se iz njega pripravlja lijek za reumu. Razlog više da se na ta mala radišna stvorena ne gleda kao na opasnost, već kao na ulog u prirodnu ravnotežu.

Krenula turistička suradnja Klenovnika i Pazina

Pazinjanke uspješno položile tečaj za Zagorke

Ribanje zelja, nošenje jabuka u košari i tučenje plodova drvenim batom za jabučnicu, krunjenje kukuruza - to su samo neke od vještina u kojima su se **u Lovačkom domu Kuna u Klenovniku** u vrijeme Martinja morale ogledati gošće iz Pazina, prilikom polaganju ispita za Zagorku prve klase!

Tekst i fotografije: Ljiljana Risek

Klenovnik je jedno od najstarijih zagorskih mesta; u njemu su raskošan dvorac podigli grofovi Draškovići, a u dva navrata u povijesti to malo mjesto ugostilo je i hrvatske kraljevinske konferencije, tijela koje je zamjenjivalo Hrvatski sabor kada se on, uglavnom zbog ratnih prilika, nije mogao sastati. Dvorac je u međuvremenu preuređen i danas je u njemu smješteno jedno od najpoznatijih hrvatskih lječilišta za plućne bolesti i tuberkulozu.

Nakon što su gošće u pratnji predstavnika

Oldtimer kluba 2 obiše Varaždin, u Klenovniku su im raspoloženi domaćini priredili vedar program u martinjskom ozračju, koji se pokazao kao prvorazredna promidžba domaćih turističkih kapaciteta.

- Mislili smo da s pucama iz Pazina budemo „genuli“ (pokrenuli) naše stare dečke. Očito je da su se poplašili, jer na susrete nije došao nijedan! Usto, vjerovali smo nam budu došle stare babe, pa smo na feštu greškom doveli i naše supruge – našalio se klenovnički načelnik Izidor Gladović, pozdravlja-

jući gošće iz Pazina na čelu s voditeljicom Kristinom Jurić.

Uz glazbu tamburaša KUD-a Klenovnik, domaćini su priredili pučko krštenje mošta po starim regulama, kakvo Istrijanke još nisu vidjele, ali su zdušno u njemu sudjelovale. Mošteka je glumio Dragutin Car, a „poganić“ je krstio „biškup“ Ivan Milešić, predsjednik KUD-a Klenovnik. Stihove o Klenovniku govorio je domaći pjesnik Andrija Solina.

Međutim, pravi je urnebes nastao kad su domaćini odlučili da Pazinjanke na najkonkretniji način trebaju upoznati Zagorje. U šaljivoj atmosferi punoj dobrih emocija, gošće su potom morale pokazati umijeće u jednom od tradicionalnih ženskih poslova, a potom su suho grlo morale i zaliti vinom iz peharčeka (ne)svakidašnjih dimenzija i oblika.

- Ovo je tek početak suradnje naših dviju sredina koju ćemo nastaviti u veljači 2010. u Pazinu. Klenovnik ima mnogo potencijala za ruralni i turistički razvitak, a pored Pazina, usredotočeni smo i na već započetu suradnju sa Štajerskom, od koje puno očekujemo – izjavio je Gladović. Program su organizirali KUD Klenovnik, LD Kuna i vinska udruga Grozd.

JOŠ JEDNA GENERACIJA STUDENATA PROŠLA KROZ KIPARSKU RADIONICU KORNARIJA

I Tajlandani uživali u istarskom kamenu

Tekst i fotografije: Luka Jelavić

Tradicija obrade kamena u Marušićima kod Buja oživljena je i ove godine kroz nastavak rada **Umjetničke radionice "Kornarija"**, udruge koja je prije nekoliko godina osnovana u cilju promicanja likovne i kamenoklesarske kulture, valorizacije tradicionalne obrade kamena i zaštite kulturne i graditeljske baštine.

Organiziranje kiparskih radionica za mlade započelo se još davne 1979. godine, a nakon desetak godina zamiranja taj oblik poučavanja mlađih nastavljen je 2002. godine kroz ljetnu međunarodnu kiparsku školu. Nedavno je obuku prošla još jedna generacija studenata kiparstva pod vodstvom instruktorkice Gail Morris koja je prije dvadeset i više godina bila sudionik jedne od prvih radionica, zaljubila se u Istru i istarski kamen i ostala tu živjeti. S njom su radili studenti završnih godina Ivan Valušek i Ana Petković iz Rijeke, iz Ljubljane su stigli Ana Karin, Anja Radović i Matija Lepuh, a iz Sarajeva absolvent kiparstva Nedim Ćubro. Iz dalekog Tajlanda stigli su profesor Udom Chimpukdee i njegov student Sirapat Deesawadee iz univerziteta Chiangmai koji

su posebno bili oduševljeni susretom s istarskim kamenom iz Kanfanara. I za neke druge bio je to prvi susret s kamenom. Za dvadesetak dana napravili su mnogo, a sudionici su stigli posjetiti i Veneciju.

- Ova kiparska radionica funkcioniра kroz međunarodnu razmjenu studenata pa su ovdje boravili studenti iz nekoliko zemalja, pa čak i iz Tajlanda. Željeli smo imati i njih, pa smo zato kasnije počeli s radom. Svatko je radio po jedan od elemenata, po jednu skulpturu, a sve čemo sastaviti u jednu kompoziciju i skulpture postaviti na prikladno mjesto u našoj okolici. Kamen nam je darovao pazinski "Kamen" koji je jedan od osnivača Umjetničke radionice – kaže organizator radionice Burhan Hadžialjević. ■

Radovi sudionika ovogodišnje radionice

Kad se male ruke slože, putovati kroz Hrvatsku se može

Učiteljice četvrtih razreda Osnovne škole Ksavera Šandora Gjalskog iz Zaboka
već šestu godinu zaredom na vrlo zanimljiv način pomažu svojim učenicima da prikupe sredstva za odlazak u školu u prirodi kroz projekt „Kad se male ruke slože, u školu u prirodi svatko može”.

Autor: Neven Miškulin

Do sada su organizirane dječje priredbe, lutkarske predstave učenika i dramskih družina te kazališne predstave. Krajem prošle godine, svi se slažu, pripremili su nešto posebno. Idejni vođa bila je učiteljica Biserka Krmek, a asistirale su joj kolegice Anica Ormuž, Mira Borovčak, Lidija Junković i Snježana Turk. Na ulazu u školu gosti u mogli razgledati izložbu starih predmeta i nošnji, pravu riznicu zagorskih starina koju su potpomogli roditelji četvrtaša. Usljedio

je cijelovečernji folklorni koncert „Putovanje kroz Hrvatsku“ na kojem su nastupili KUD Zabok, FA Ententin iz Zagreba i mali tamburaši KUD-a Mihovljan. Glazbeno putovanje Hrvatskom vizualno su dočaravale učiteljice koje su prije svake skladbe profilirale u prekrasnim narodnim nošnjama. Sve je njih kroz edukativno-zabavnu večer vješto vodio popularni mladi voditelj Parlaonice Franjo Riđan, čije su duhovite šale priredbi dale dodatnu draž. Dvorana

zabočke osnovne škole jednostavno je bila premalena za sve koji su uživali, zabavljali se i učili, a publika nije štedjela dlanove. Sat i pol odlično ugođenog programa brzo je prošlo, a priredba nadmašila sva očekivanja. Pohvale za ideju, scenarij i izvođače pljuštale su sa svih strana, a cilj je postignut: prikupljenim sredstvima od prodaje ulaznica 4. a i 4. c razred poći će u školu u prirodi, a tri ostala odjeljenja idu na jednodnevne izlete Hrvatskom. ■

Labinski tanac

žele naučiti svi

Tekst i fotografije: Tanja Škopac

Da tvrdnja sadržana u naslovu nije, barem u okvirima Labinštine, pretjerana, pokazuje izvrstan odaziv polaznika tečaja labinskoga tanca ili balôna, koji je tijekom listopada organiziralo Radničko kulturno-umjetničko društvo "Rudar" iz Raše, i to prvi put u povijesti ove udruge kojâ ove godine slavi 60. rođendan. Kako nam je potvrdio voditelj tečaja Bruno Knapić, koji je u spomenuto društvu 36 godina, broj zainteresiranih iznenadio je sve u raškom RKUD-u.

- Moram priznati da smo bili skeptični, nismo mislili da će biti toliko interesa. Računali smo na daleko manji broj prijava, kazao nam je Knapić na posljednjem satu baluna, kada su organizatori za sve polaznike nakon uobičajenog dvosatnog poučavanja uz pratnju na mehu priredili zakusku i prigodnu zabavu, čime se proslavio uspješan završetak tečaja. Polaznika je na posljetku bilo 60, a kad bi dvorana RKUD-a bila veća, bilo bi ih, izjavio je Knapić, i stotinu. Voditelj tečaja je za prvu skupinu učenika balona, koji su se radi usvajanja koraka i usavršavanja ovoga tradicionalnog plesa sastajali petkom navečer, imao samo riječi hvale. Ne samo da nitko od prijavljenih nije odustao, već su svi uvijek bili prisutni na satovima, što znači, kaže Knapić, da su tečaj shvatili ozbiljno, da vole plesati labinski tanac i da ga žele pod svaku cijenu dobro i savladati. - Čak i onih večeri kad je negdje bila neka fešta, svi bi ovdje bili na broju. Izostanaka je bilo samo u slučaju neodgovarivih poslovnih obaveza ili službenog puta. I ta ustrajnost je jedan veliki plus, zaključio je Knapić, koji je posljednje večeri poučavao uz pomoć dvoje asistenata, "starijih" članova raškoga RKUD-a, Marcele Rajković Crevar i Patrika Šćire. Tečaj je okupio polaznike iz različitih dijelova Labinštine, a raspon godina im je između 18 i 65. Prebirat, hodit okole, obrnut, samo su neke od plesnih figura koje su se na ovom plesnom tečaju usvajale, i to ne

uvijek s istim partnerom. – Neka se le jeno malo prilagode, objasnio nam je Knapić mijenjanje partnera na plesnom podiju, što većini polaznika nije bio problem. Za razliku od "vrtnje". – E vrtet (jedna od plesnih figura, op. a.) je malo teže. A i nisam neki plesač, priznat će nam skromni Klaudio Franković, koji labinski tanac još nije u potpunosti savladao iako je u RKUD-u aktivan već 20 godina, kao svirač na pojedinim narodnim instrumentima. Eni Milevoj je tečaj shvatio kao jedinstvenu priliku da svoje poznavanje tanca "stavi u jednu cjelinu", odnosno da u jednom komadu opleše sve figure koje čine taj ples. – Sve mi je zanimljivo, društvo mi odgovara, iako nas je za ples možda malo previše, ali ima to svojih čari, kazao je Milevoj. Da je za uspješnu izvedbu važno imati i partnera koji zna voditi, priznala nam je Marija Kranjac, koja je zadovoljna naučenim na prvom tečaju labinskoga tanca, koji, kaže, već dugo vremena samoinicijativno u različitim prigodama nastojao savladati. Nevenka Mišon na tečaj se prijavila čim je čula da se on organizira. Trudila se na satovima savladati umijeće plesanja labinskoga tanca i nuda se kako će naučeno pamtitи barem do ljeta, kada je pučkih fešti na Labinštini zaista mnogo. – Kad smo na feštah i kad se tonca balon, ja se povučem, a radi bin da znon kako plesat. Pa je to bio razlog zašto sam se prijavila na tečaj, izjavila je Marija Dundara, koja se za satove baluna nije posebno pripremala s obzirom da prakse u plesanju ima, ali bi na svojoj izvedbi labinskoga tanca rado još poradila uz znalce iz raškoga folklornog društva.

Prema Knapićevim informacijama, ta će joj se mogućnost pružiti u prvim mjesecima 2010. Novi tečaj balona RKUD bi, po najačama, mogao organizirati tijekom veljače. Interesa ima dovoljno pa se, kaže Knapić, već sada može reći da će i iduća skupina učenika biti brojna.

Aktualnosti Lepoglava

Pripremila:
Ljiljana Risek

Poslovna zona

Radovi vrijedni 1,8 milijuna kuna povjereni Cesti

Lepoglavski gradonačelnik Marijan Škvarić i predsjednik Uprave varoždinske Ceste Đuro Podvezanec potpisali su ugovor o izvođenju radova na komunalnom opremanju gradske Poslovne zone. Oni će se provesti na površini od šest hektara, a obuhvaćaju gradnju prometnica, odvodnje, javne rasvjete i prateće komunalne infrastrukture. Ugovorena vrijednost radova je 1,8 milijuna kuna, a Cesta ih je dobila temeljem provedenog natječaja, na kojemu je njezina ponuda bila najpovoljnija od sedam pristiglih. Za gradnju infrastrukture u zoni, Grad Lepoglava je od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva dobio 700.000 kuna bespovratnih sredstava.

Gerontodomaćice

U povodu Međunarodnog dana starijih osoba, Grad Lepoglava prigodno je dario nekoliko korisnika programa pomoći u kući. Tom su im prilikom uručeni paketi s higijenskim potrepštinama i namirnicama. U taj program izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama, kojemu je cilj da se siromašnima i nemoćnim skrb što dulje osigura u vlastitom domu, uključeno je 105 korisnika s gradskog područja Lepoglave. O njima se brinu tri tzv. gerontodomaćice, Monika Breški, Mirjana Škalac i Štefica Erdec, koje je matični Grad zaposlio putem programa javnih radova. Gerontodomaćice korisnike obilaze svaki dan prema dnevnom rasporedu, u koordinaciji sa županijskim Društvom Crvenoga križa.

Područni policajac i Granična policija

Područni policajac u Lepoglavi ubuduće više neće biti „beskućnik“. Grad Lepoglava odlučio je otići korak dalje u projektu Policijac u zajednici te je, radi poboljšanja odnosa između građana i policije, za njegov rad osigurao prostor u novom Domu kulture. U njemu će četvrtkom od 8 do 14 sati građani moći razgovarati s policajcem, iznijeti pritužbe i ukazati na probleme s kojima sami ne mogu izaći na kraj. Na prigodnoj svečanosti, prostor je na korištenje načelniku PU varoždinske Radi Sitaru predao lepoglavski gradonačelnik Marijan Škvarić. Također, Škvarić je zapovjedniku Postaje Granične policije u Varaždinu Vladimиру Friščiću uručio računalo sa željom da graničnim policajcima olakša obavljanje zadaća u kontroli granice, koja je na lepoglavsko-slovenskom području duga više od devet kilometara.

Turistički agenti iz Japana obišli Lepoglavu

Posredstvom predstavništva Hrvatske turističke zajednice u Tokiju, Lepoglavu je 20. studenog 2009. posjetila skupina predstavnika japanskih turističkih agencija. Domaćini Mirko Varović i Alojz Špičko poveli su ih u obilazak Muzeja čipke, pavljinske crkve, Rangerove zbirke, Jamničeve galerije, a u Domu kulture razgledali su zbirku poludragulja ahata i minerala, učeničke suvenire i čipku. Posjet turističkih agenata organiziran je radi eventualnog uključivanja Lepoglave na listu najatraktivnijih destinacija u Hrvatskoj, koje će jučer obišli i Samobor, Trakoščan i Varaždin.

Pripremila:
Tanja Škopac

Raša Aktualnosti

Održan 4. susret harmonikaša

Ovogodišnje izdanje tradicionalnoga Susreta harmonikaša Labinštine, što se u dvorani organizatora, raškoga RKUD-a "Rudar", održalo 14. studenog, okupilo je oko 30 sudionika. Uz svirače iz Labina, Raše i okoline, nastupili su i gosti iz drugih krajeva Istarske županije. Iz Umaga je sa svojim unucima Darenom i Donatom ponovno nastupio Pjero Faraguna, jedan od osnivača ZORO-a (Zabavnoga orkestra raške omladine) i članova legendarnih Peona. Susret je bio humanitarnog karaktera: prikupljeno je oko 5.300 kuna za Saru Britvarević i Lukasa Teršeka.

Općina Raša proslavila svoj dan

Od kraja listopada do početka prosinca, odnosno blagdana Svetе Barbare, zaštitnice rudara, trajalo je obilježavanje Dana općine Raša, koji se slavi 4. studenog, na dan kada je 1937. godine održana inauguracija najmlađega grada u Istri. Na sam Dan općine održana je svečana sjednica Vijeća Općine Raša, na kojem je, među ostalim, predstavljena hrvatska verzija knjige o najvećoj nesreći u povijesti ovdašnjeg ruderstva, u kojoj je život izgubilo 185 rudara. Riječ je o prijevodu talijanskog djela "Arsia 28 febbraio 1940" koje je plod suradnje labinske Zajednice Talijana i tršćanske kulturne udruge Circolo di cultura istro-veneta. Verziju na hrvatskom pod naslovom "Raša 28. veljače 1940" izdala je raška udruga Arsia Art.

Rašani ugostili prijatelje iz Slavonije

"Osvajanje i prilagođavanje prostora za potrebe gradova između fašizma i demokracije" bila je tema savjetovanja kojemu su potkraj listopada u Veneciji sudjelovali predstavnici lokalne vlasti u Raši s načelnikom Josipom Pinom Knapićem. Na skupu je bilo riječi i o arhitekturi Raše, ali i Carbonije, o čemu je govorila arhitektica Natasha Pulitzer Finali, kći Gustava Pulitzera Finalija, koja je u proteklih godinu dana u više navrata posjetila Rašu i Labin. Načelnik Knapić tom se prigodom, s labinskим kolegom Tuliom Demetlikom, sastao s predstvincima talijanskih općina Arborea, Carbonia, Predappia i Alghero te talijanske Provincije Latina.

"Rudar" na nacionalnim i međunarodnim susretima

Nakon što je u rujnu nastupio na Međunarodnom festivalu folklora, što ga je ugostio Rabac, folklorno društvo "Rudar" iz Raše, popularni RKUD, u proteklom je razdoblju zabilježio i niz nastupa na nacionalnoj razini. Tako su članovi društva koje ove godine slavi 60 godina rada tijekom listopada nastupili u Čakovcu, na Susretu hrvatskih folklornih ansambala, koji je organizirao Hrvatski sabor kulture. Na manifestaciji je nastupilo 15 folklornih skupina, a "Rudar" se predstavio svirkom na sopilama i mehu, ali i plesovima "Labinski tanac" i "Balo de cuscin".

Bratimljenje Raše i Labina s Carbonijom

Raški načelnik Josip Pino Knapić i labinski gradonačelnik Tullio Demetlika potpisali su početkom jeseni s gradonačelnikom talijanske Carbonije (Sardinija), Salvatorem Cherchijem, pismo namjere o nastavku suradnje triju gradova. Korak je to prema skorašnjem bratimljenju gradova kojim će se, među ostalim, dodatno učvrstiti prijateljstvo i suradnja koji su između Raše, Labina i Carbonije aktualni već nekoliko godina. Osim rudarskom prošlošću, ovi su gradovi povezani i arhitektonskim sličnostima koje su posebno naglašene u slučaju Raše i Carbonije, gdje je glavni projektant bio poznati tršćanski arhitekt Gustavo Pulitzer Finali.

Buje

Aktualnosti

Pripremio:
Luka Jelavić

Susreti umjetnika uz Dragonju

Dvanaest umjetnika iz talijanskog, slovenskog i hrvatskog dijela Istre okupilo se nedavno u likovnoj koloniji "Susreti uz Dragonju" u slikovitom Sv. Mavru iznad Momjana, odakle se pruža pogled na sve tri države i na rijeku Dragonju koja još uvijek predstavlja službenu granicu. To pak nije sprječavalo umjetnike da zajednički rade, druže se i razmjenjuju iskustva, dogovaraju se o novim zajedničkim projektima... Okvirna tema ovogodišnjih četvrthih "Susreta uz granicu" bila je posvećena teritoriju kao umjetničkom djelu i intervencijama u prostoru, a svi će radovi biti uskoro predstavljeni na zajedničkoj izložbi u Bujama. Organizator susreta je bujsko Pučko otvoreno učilište uz potporu Istarske županije, Grada i TZ Buje, te bujske Zajednice Talijana.

Komunalni doprinos odgodio investicije

Ovogodišnji proračuna Grada Buja smanjen je za četiri milijuna kuna ili 11 posto u odnosu na prvobitni plan, tako da sada iznosi 32,1 milijuna kuna. Veliko smanjenje posljedica je nemogućnosti naplate planiranih prihoda, prije svega komunalnog doprinosa te poništenog natječaja za prodaju državnog poljoprivrednog i gradskog građevinskog zemljišta. Najveći dio smanjenog komunalnog doprinsosa odnosi se na nenaplaćena 3,3 milijuna kuna na ime komunalnog doprinsosa od gradnje golf igrališta Markocija, čija je gradnja usporena. Ukupno su prihodi bili manji za sedam milijuna kuna, ali je taj manjak dijelom amortiziran prenošenjem raspoloživih sredstava iz ranijih godina.

Priznanja za darivatelje krvi

Gradonačelnik Edi Andreašić i Dean Đurđević

Gradonačelnik Buja Edi Andreašić primio je darivatelje krvi s područja Buja i zahvalio im na humanosti i plemenitosti. Tom je prilikom ravnateljica GD Crvenog križa Buje Vesna Kovačević upoznala gradonačelnika s akcijama darivanja krvi koje se provode prema načelima dobrovoljnosti, solidarnosti i besplatnosti. Tom su prilikom jubilarnim darivateljima podijeljene zahvalnice: Severinu Smiloviću, Dejanu Đurđeviću i Adrianu Brajkoviću za 50 darivanja, Eciu Peroši i Darku Milevoju za 40 darivanja te Ljubici Kovačić za 25 darivanja krvi.

Vatrogasci dobili prostorije

Grad Buje Dobrovoljnom je vatrogasnom društvu Buje na korištenje dodijelio društvene prostorije u zgradbi Gradske uprave te je tako riješen jedan od problema u radu ove udruge. Bujski DVD osnovan je sredinom prošle godine, čime je nakon 40 godina obnovljeno vatrogastvo u Bujama. DVD Buje ima stotinjak članova, a Grad Buje im je nabavio neophodnu opremu. Ospozobljeno je nekoliko vatrogasaca za sve intervencije, a bujski su se vatrogasci uključili u sve aktivnosti područne vatrogasne zajednice. Sudjelovali su do sada u nizu akcija čišćenja, uređenja okoliša i sličnim poslovima kroz koje osiguravaju i dio sredstava za svoj rad. U novim će se prostorijama moći okupljati i uspješnije organizirati svoje aktivnosti, što će još unaprijediti njihovo djelovanje.

MOMJAN

Osnovana udruga proizvođača muškata

Autor: Luka Jelavić

U okviru slavljenja Martinja, u Momjanu je osnovana Udruga proizvođača momjanskog muškata "Vino Momilianum", čime je ostvarena ideja koja je pokrenuta prije nekoliko godina u cilju valorizacije tog autohtonog vina. Na području Momjana postoji dvadesetak proizvođača muškata, od onih koji su već našli svoje mjesto na tržištu do onih koji proizvode manje količine za sebe. Udruga će djelovati na području Momjana, ali joj mogu pristupiti i svi drugi proizvođači te vrste grožđa i vina. Glavna zadaća novoustanovljene udruge je poticanje većih nasada i veće proizvodnje muškata na Momjanštini, te zaštita zemljopisnog podrijetla i organizacija promotivnih i dru-

gih aktivnosti u cilju boljeg upoznavanja i predstavljanja javnosti momjanskog muškata. Među zadaćama udruge je i poticanje stručnog usavršavanja vinara, zaštita interesa vinogradara i vinara, te promicanje kulture proizvodnje i pijenja momjanskog muškata. U tu svrhu Udruga "Vino Momilianum" će poticati zaštitu i valorizaciju područja na kojima se uzgaja muškat, te surađivati sa srodnim udrugama u zemlji i inozemstvu.

Za predsjednika i dopredsjednika Udruge "Vino Momilianum" izabrani su poznati vinarji s tog područja Gianfranco Kozlović i Marino Markežić, dok će tajnik udruge biti Valter Bassanese.

Izložba vinskih etiketa

Zanimljivu izložbu nedavno je pripremio bujski fotograf i nekadašnji poznati ultramaratonac Slađan Dragojević. Prikupio je etikete momjanskih vina koje su se proteklih godina mogle naći na bocama vinara toga kraja, dodata im je fotografije vinograda i trsova te je tako nastalo 25 umjetničkih radova. Većina tih etiketa, rekao je na otvaranju izložbe Valter Bassanese iz bujske Turističke zajednice, dobila je neko od priznanja na raznim sajmovima, a slikovito prikazuju razvoj vinarstva na ovome dijelu Bujštine.

- Ovaj projekt i ideju zdušno sam prihvatio i u kratkom roku priredio izložbu. Svaka etiketa je priča o vinu i ljudima, o vremenima iz kojih dolazi, priča o momjanskim vinima. Mislim da ovo treba proširiti i na cijelu Bujštinu, na cijelo područje koje ima vrsna vina i vinare – dodao je Dragojević.

Rakovica ružna poslastica!

Činjenici da se na ribljem jelovniku ne mora uvijek nalaziti samo riba, u prilog govoriti rakovica. Svi oni koji žive za i uz more jako je dobro poznaju. Na našoj obali još je nazivaju i **granceola, grancigula, granzo, rak, baba, babica ili bogdan**.

Nije ni najljepša ni najcjenjenija u svom rodu, ali izaziva svojevrsno strahopštovanje svih koji joj se nađu u blizini. Razlog tome je zacijelo njezin specifičan izgled za kojeg bismo mogli reći da je na određeni način ratnički. Oblik tijela rakovice pomalo podsjeća na formu srca iz kojega sa svake strane izlazi sedam dužih bodlja, i upravo je to razlikuje od ostalih raka, to joj daje karakterističan izgled. Oklop rakovice sav je hrapav, posut sitnim bodljikama i dlačicama, a znatno je čvršći nego u ostalih raka. Raspolaže s četiri para dugih nogu, a s prednje je strane oboružana parom kliješta. Neki ih nazivaju i štipaljke. Boja tijela varira

oko različitih nijansi crvene, dok su joj noge točkasto crvene. Dosegne najveći promjer od 30 centimetara, a najveća težina iznosi joj 2 kilograma, dok se prosječnim primjerima težina kreće oko 0,5 kilograma.

Rakovica je rasprostranjena u čitavom priobalju Jadrana, a najgušće uz obalu Istre. Staništa su joj na tvrdom, najčešće ljušturstom i koraljnom dnu, ali se može naći i na ostalim vrstama dna. Uvijek traži dno gdje je bujnija vegetacija, ali s pukotinama i rušama u koje se naseljava. Boravi na dubini od 10 do 30, a spušta se u dubinu i do 150 metara. Najviše se lovi specijalnim mrežama stajačicama – rakovicama, a meso joj je, mnogi kažu, ukusnije od poznatijih rođaka hlapa i jastoga. E pa, ako ste jedan od onih sretnika kojima će doći u ruke nekoliko komada ovih ružnih poslastica, nudimo vam dva veoma jednostavna recepta za njihovu pripremu.

Pripremio:
Moreno Bartolić

Brodet od rakovice

Skuhajte više (koliko ih ima) rakovica oko sedam minuta i tada od polovice očistite meso, a ostale ostavite cijele.

Popržite na maslinovom ulju luk i paradajz pelate, raskomadajte rakovice i sve zajedno s očišćenim mesom ubacite u tavu.

Dodajte peršin, bosiljak i malo papra i soli po želji. Dvadesetak minuta lagano dolijevajte temeljac u kojem su se rakovice kuhalte i na kraju podlijte s malo bijelog vina. Ovakav brodet poslužuje se uz tjesteninu ili palentu.

Salata od rakovice

Četiri rakovice srednje veličine dobro očistite i operite te stavite kuhati u zasoljenu kipuću vodu oko sedam minuta, jer tad se, kažu ribari, najlakše izvadi meso. Peršin i češnjak sitno isjeckajte. Kuhanu rakovicu ohladite, očistite meso iz ljuštture, koju ćete oprati i obložiti je listom zelene salate. Izvadeno meso pomiješajte s navedenim začinima i vratite ga natrag u ljušturu. Na kraju dodajte krišku limuna za dekoraciju.

Dobar tek!

**JA IMAM
VALJANI RAZLOG
ZAŠTO
NE VIDIM.**

**KOJE JE VAŠE
OPRAVDANJE?**

Pridružite nam se i prijavite
svoj **antikorupcijski** projekt!

natječaj za sponzorstva 2010.

Pozivamo vas da zajedno nastavimo borbu protiv korupcije u našem društvu.

Detalji o natječaju na www.holcim.hr ili na tel. 098 33 41 33

